

REFERENCES

English

- Abram, D. (1996). The spell of the sensations. New York: Pantheon.
- American Public Health Association. (1983). Community participation in primary health care. Agency for international development contract DSPE-c-0053
- Antrobus, P. (1989). The empowerment of women. The Women and International Development Annual 1, 126-140.
- Askew, I. (1986). The community participation approach in family planning programs: Some suggestions for project development. London: IPPF.
- Ayers, T. (1987). Stakeholders as partners in evaluation a stakeholder collaborative approach, evaluation and program planning. s.l. : s.n.
- Bass, J. D., Ahrens, T. J., Abelson, J. R., & Shock, Hua, T. (1990). Temperature Measurements: new result for an iron alloy. Journal Geophys. Res. 95, 21757-2177.
- Bietorai, H., Vaisman, J. & Feigin, A. (1984). A drip irrigation of cotton with treated Municipal Effluent Yield response. Journ.env.quat. 13, 23.
- Brown, L. D. (1985). People-centered development and participatory research. Harvard Educational Review. 55, 1, 69-75.
- Bunpaya, B. (1999). Basic of the community. Bangkok: Thaiwattanapanich.
- C. A. (1995). Sastry Water and waste water. Technology. Library of Congress cataloging Singapore.
- Cailas M. D., Kerzee R. G., Bing-Carna J., Mensah, E. K., & Croke K. G. (1993). An indicator of solid waste generation potential for illinoise using principle component analysis and geographic information system. Journal of Air & Waste Management Association. 46, 414-421.
- Charuthawai, U. (1986). Comparative study between the central and on site treatment of domestic waste water in Bangkok metro. Master' s thesis, Mahidol University.

- Chakravorty, C., & Chakravorty, T. (1988). Effects of irrigation with raw and differentially diluted sewage and application of primary settled sewage. Env.Pollut. 51.
- Charles, V., & Mary, P. E. (1994). Glowachi and Margaret L. Household hazardous waste and automotive products a Pennsylvania Survey. s.l. : s.n.
- Cornwall, A., & Jewkes, R. (1995). What is participatory research?. Social Science & Medicine 41, 12, 1667-1676.
- Czysz, W. (1989). Waste waters Technology origin, London: Collection Treatment and Analysis of Waste Water, Institute. Fresnius GmbH London.
- Daniel, H. (1995). Donglers, Lober and Keith Pilgrim. Journal of Environment Management. 45.
- David, M. Authority, (1994). Gender and knowledge ;theoretical reflections on the practice of participatory rural appraisal. Development and Change 25, 3 (July).
- Denzin, N. (1970). Sociological methods: a source book. Chicago: Aldine.
- Denzin, N., & Lincoln, Y. eds. (1994). Handbook of Qualitative Research. California: Sage.
- Eisen, A. (1994). Survey of neighborhood-based comprehensive community empowerment initiatives. Health Education Quarterly. 2, 235-252.
- Epstein, B. (1995). Grassroots environmentalism and strategies for social change. A paper presented at the New Social Movement Conference, November 1-3, 1995, University of Washington, Seattle, WA.
- Erickson, F. (1984). What make school ethnography. Anthropology and Education quarterly 15.
- Fals, O. (1999). Knowledge and people's power. New Delhi: Indian Social Institute.
- Finn, J. (1994). The promise of participatory research. Journal of Progressive Human Services 5, 2, 25-42.
- Francis L. Ulschak, Leslie Nathanson & Peter G. Gillan. Small Group Problem Solving: an Aid to Organizational EffectivenessZ (Philippines:Addison-Wesley,1981),181.

- Freire, P. (1972). Pedagogy of the oppressed. London: Penguin Books.
- Gamba, R.J., & Oskamp. (1994). Factors influencing community residents' participation in commingled curbside recycling programs. Environment and Behavior 26, 5, 587-612.
- Gianotten & Dewhit. (1991). The impact of Sendero Luminoso on regional and national politics in Peru in new social movements and the state in Latin America. 172-202.
- Gillette, A., & Tandon, R. (1994). Creating knowledge: A monopoly. New Delhi: Society for Participatory Research.
- Gould, K. H. (1995). The misconstruing of multiculturalism: The Stanford debate and social work. Social Work. 40, 198-205.
- Guba E., & Lincoln, Y. (1994). Competing paradigms in qualitative research. In Denzin, N. & Lincoln, Y (eds.), Handbook on Qualitative Research. Thousand Oaks, Ca: Sage.
- Gunnerson, C. G., & Jones, D. C. (1984). Costing and cost recovery for waste disposal and recycling, discussion paper, The world Bank, January.
- HABITAT. (1994). Waste Management. The United Nations Center for Human Settlements, Kenya, Module 2.
- Haglund, B., Pettersson, B., Finer, D., and Tillgren, P. eds. (1996). Creating supportive environments for health: stories from the Third International Conference on health promotion Sundsvall, Sweden. Geneva: WHO
- Hart, E. & Bond, M. (1998). Action research for health and social care. Buckingham: open University Press.
- Heron, J. (1996). Co-operative inquiry. London: Sage.
- Heron, J., & Reason, P. (1997). A participatory inquiry paradigm. Qualitative Inquiry 3, 3, 274-294.
- Hills, M., Mullett, J., and Burgess, J. (n.d). Women-Centred Care: Choices and Voices in Midlife. Victoria, BC: Community Health Promotion Coalition, University of Victoria. (unpublished manuscript)

- Hills, M., & Mullett, J. (2000). Community-Based Research: Collaborative Action for Health and Social Change. Victoria, B. C., Community Health Promotion Coalition, University of Victoria.
- Hollnsteiner, M. R. (1982). Understanding people participation :some reflection and practical guidelines. Aids to programme UNICEF assistance to education.
- Hooks. B. 1989. Talking back: Thinking feminist, thinking back. London: Sheba Feminist Publishers.
- Husain, T., Honda, A., and Khan, R. (1989). Impact of Soil Pollut. 45.
- Israel, B., Checkoway, B., Schulz, A., and Zimmerman, M. (1994). Health education and community empowerment: conceptualizing and measuring perception of individual, organizational, and community control. Health Education Quarterly 21, 2, 149-170.
- Jenkins, R. R. (1993). The economics of solid waste reduction, the impact of users fees. Brookfield: V.T. Edward Elgar.
- Kulnat, P. (1998). The ecology and water quality in Yom river. Phisanoolok: Narasuan University journal.
- Lather, P. (1986). Research as praxis. Harvard Educational Review 56, 3, 257-277.
- Lee, C. M., Lederman J. O. & Hofmann. Mandatory recycling laws. Journal Environmental Health.
- Lewin, K. (1947). Feedback problems of social diagnosis in action human relation 1, 147-153.
- Lofland, J. (1971). Analyzing social settings Belmont. California: Wadsworth.
- Maguire, P. (1987). Doing participatory research: A feminist approach. Massachusetts: University of Massachusetts.
- Masten, L., F. (2000). Analyzing changes in waste reduction behavior in a low-income. Urban Community Following A Puclix Outreach Program Environment.

- Mihir, K. M. (1996). A Study on waste disposal in core and ectended villages in Mueng District of Rajburi Province, Thailand. Thesis for the Degree of Master of Primary Health Care Management in Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Miles, M. B., & A. M. Huberman., (1984). Qualitative Data Analysis: A Sourcebook of New Methods. Beverly Hill: Sage.
- Mullett, J., Hills, M., & Hillman, L. (n.d.). Victoria B.C. : Community Health Promotion Coalition, University of Victoria. (unpublished manuscript)
- Nancy Hartsock (1987) The Feminist Standpoint:Developing the Ground for a Specifically Ferminist Historical Materialism from Feminism and Methodology: Social Science Issues edited by Sandra Hading Bloomington, In Indiana University Press.
- Nanthasuwan, B. (1999). Socio-Cultural approach. Journal of education.
- National Board of Environment. (1997). National policy and measure on the development of environment. Office of the Secretariat to Prime Minister Press.
- Oakley, P. & Marsden, D. (1984). Approaches to participation in rural development. Interragency panel on people participation. International labour office. Geneva.
- Park, P. (1993). What is participatory research? A theoretical and methodological perspective. In P. Park, M., Brydon-Miller, B. Hall, and T. Jackson, (eds.). Voices of change (pp. 1-19). Westport. Conn: Bergin & Garvey.
- Phongphit, S. (1999). Back to the grassroots approach. Chonburi: Burapa University.
- Ministry of Public Health. (1999). Public Health Act. B. E. Thailand : MOPH.
- Purdey, A., Adhikai, G., Robinson, S. and Cox, P. (1994). Participatory health development in rural Nepal: clarifying the process of community empowerment. Health Education Quarterly 21, 3,329-343.
- Rains, J. & Ray, D. (1995). Participatory Action Research for community health promotion. Public Health Nursing 12, 4, 256-262.
- Ralph & Brody. (1982). Problem solving. Federation for communityplanning. Cleveland, Ohio: s.n.

- Rappaport, J. (1985). Health planning and community participation: case studies in South-East Asia. London: Croom Helm.
- Reason, P. ed. (1988). Human Inquiry in Action. London: Sage.
- Reason, P. ed. (1994). Participation in Human Inquiry. London: Sage
- Rifkin, S. (1988). Primary health care :on measuring participation. J. Soc. Med.
- Rist, R. C. (1997). On the means of knowing; Qualitative Research in Education. New York University Education Quarterly 10.
- Sarri, R. & Sarri, C. (1992). Participatory action research in two communities in Bolivia and the United States. Intemational Social Work 35, 267-280.
- Schatz, M. & Walker, R. (1995). Research as social change. London: Routledge.
- Scudder. (1991). A study to determine the community's attitudes and knowledge about household hazardous waste and disposal method. Journal Environmental Health Perspective.
- Shor, I. (1992). Empowering education : critical teaching for social change. Chicago: University of Chicago Press.
- Shor, I. & Friere, P. (1978). Pedagogy for liberation: Dialogues on transforming education. South Hadley, MA: Begin & Garvey.
- Sigman. (1991). A note on a sample-path rate conservation law and its relationship with $H=IG$. Advances in Applied probability. 23, 662-665.
- Spradley, J. (1980). Participant Observation. New York: Holt, Rihehart and Winston.
- Srinivasan, L. (1990). Tool for community participation :a manual for training trainers in participatory techniques. UNDP Technical series involving womaen in water sanitation.
- Sudara, S. et al. (1992). History of environmental problem in Ratanakosin, academic seminar on integrated dev. Bangkok: Chulalongkon University.
- Sukhothai Provincial Public Health Office. (2000). Environmental Health Report. Sukhothai : Provincial PH. Office.

- Sunee Mallikamart. (1992). The measurement of regional repercussive impart for the regional pollution control arising from the castern Seaboard development program. Graduate School of Environmental Science, Hokkaido University, Sapporo, Japan.
- Suwimol Pakpiboon. (1992). Factors affecting waste disposal behavior of housewives in Bangkok Metropolis. Thesis for Master of Arts in Social Science. (Environment). Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Tandon, R. (1996). Participatory research in the empowerment of people. Convergence 24, 3, 20-29.
- Thomas, C. V. (2002). Enviro Tools, 2002 Hazardous Substances. Research Center, Michigan State University. This site is sponsored by National Institute of Environmental Health Sciences.
- Tonge, P. (1998). There's new world in old bottles. Christian Science Monitor. 4, 21.
- Tuthil, R. W., Stanek, E. J., Willis, C. and Moore, G. S. (1987). Degree of public support for household hazardous waste control alternatives. Am.J.Pub. Health. 77.
- Van Manen, M. (1990). Researching lived experience. London, Ontario: Althouse Press.
- Verdugo, C., V. (1996). A Structural Model of Reuse and Recycling in Mexico. Environment And Behavior 28, 5, 665-696.
- Virutsetazin, Phra. (1999). The Buddhist doctraine. Dhamma Journal
- Wallerstein, N. & Bernstein, E. (1988). Empowerment education: Freire's ideas adapted to health education. Health Education Quarterly 21, 2, 141-148.
- Wang, C., & Burris, M. (1994). Empowerment through photo novella: Portraits of participation. Health Education Quarterly 21, 2, 171-186.
- Whyte, W. P. (1984). Learning From the Field Aguide From Experience. s.l. : Sage Publication.
- Wipapen Jiasakul. (1993). Waste disposal behavior of people in core areas in Bangkok Metropolis. Thesis for Master of Arts in Education. (Environment Education). Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.

Wirush Chomcheun. (1993). Waste disposal behavior of people in Nakornpathom Municipality. Thesis for Master of Arts in Social Science(Environment). Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.

World Health Organization. (1993). Community action for health. Report and documentation of the technical discussion. WHO/SEARO. India : WHO.

Thai

จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์. (2523). ประวัติแนวความคิดทางสังคม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์ .

ธีระพงษ์ แก้วหาวงค์. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง. ขอนแก่น : ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนากาารสาธารณสุขมูลฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.

ธีระยุทธ์ บุญมี. (2536). การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา. สถาบันวิจัยและพัฒนา.

ประเวศ วะสี. (2541). วารสารสาธารณสุขมูลฐาน. กระทรวงสาธารณสุข

พันธุ์ทิพย์ รามสูต. (2540). การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. นครปฐม : สถาบันพัฒนากาารสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.

พงษ์พิสุทธ์ จงอุดมสุข. (2540). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดบริการสาธารณสุข : กรณีศึกษาและบทเรียน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

ภูษา ศรีวิลาศ. (2539). ความเข้มแข็งของชุมชนตามธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุภางค์ จันทวานิช. (2540). การวิเคราะห์ ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2539). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

APPENDICES

Appendix 1

Guidelines for developing a social map

Guidelines for developing a social map, the interview are as follow:

“In your neighborhood, who are your relatives?”,

“Who do you feel most intimate with the most in this community?”,

“Who do you feel you can’t get along with?”, “Who have close connections with Kamnans?”,

“Who is the chairperson of housewives groups?”,

“Who are persons people usually run to when they are in trouble?”.

“Where do your family usually go to spend time together doing things?”

“Where do young adults hang out?”

“Where do housewives gather?”

“Where do the elderly sit together and talk?”

Guideline for developing a social map; observation of house locations (who lives near who?), conversations among neighbors, use of equipment items with relatives or neighbors; such as, carts, gestures and facial expressions when referring to anyone in the community such as community leader

Appendix 2

Guide line life history:

Guide line life history:

Guideline for this activity; the researcher will encourage participants to talk about their lives in their childhood and feelings towards incidents happened in their lives including the most impressive moment for them and their relationships with others, etc. The guide line question are as follow:

1. Please tell us about your family members and where they are living now
2. Tell us about your personal background.
3. Please share with us your work experience.
4. How come did you decide to settle here?
5. Why do you choose this career?
6. How is life these days? How about your work?
7. Tell us about your health.
8. Please tell us about your sad story.
9. Please tell us one of your most touching stories.

Appendix 3

Observation Guideline

Observation Guideline

The researcher will make observations of people's lifestyles in regard to a waste disposal management in the non-intervention setting, which the observer doesn't control but keeps watching the situations through direct experience as follows:

1. Observations of the villagers' acts regarding to waste disposal.

Their behaviors will be observed in different times of the day in the following aspects;

- Their dressing, color, style and clothes
- Immediate environment and surrounding environment at their Own home
- Food consumption and how they discard leftovers
- Purchasing behavior of products and how they remove scraps
- Dish washing and the wastewater from the washing
- Toilet use and the wastewater from the toilet
- Cloth washing and the wastewater from the washing
- Dumping the waste in the river
- Disposal of vegetable and animal waste

2. Observation of the villagers' activities

The observation will be made through their activities, which are repeatedly occurred and become systematic procedures;

- Merit fairs/ festivals; such as, ordainment, marriage, temple fair, housewarming and the leftover after these fairs (participatory observation)
- Agriculture and the disposal of pesticides and fertilizers
- Animal stocking and dispose of animal waste

3. Observation of meanings

It refers to the labeling of actions by words from informants or explanations or definitions of acts and activities in the following aspects;

- Talk about the waste
 - Talk about the rubbish
 - Talk about the wastewater
 - Talk about excrement and solid waste
 - Talk about the water quality of the Yom river
4. Observations of the relationships as follows;
- The relationships between individual and individual
 - The relationships between individual and groups
 - Kinship
 - Conflicts
 - When there is a merit fair, who are going to participate and what role do they play?
5. Observation of the villagers' participation as follows;
- The attendance of the village's meetings
 - The participation of vocational groups
 - The participation of temple fairs and school exhibitions
 - The participation of other occasions/events; such as, village development
6. Observation of setting

It refers to the nature of study location, being used by the researcher team. used in this study.

- Geographic location of the community
- Livelihood area
- River
- Temples
- Streets
- Schools
- Environment

Guideline for participatory observation; the research team participates in activities such as ordination and wedding ceremony and observes behaviors of people in the community.

Guideline for non-participatory observation; the research team will observe activities such as immediate environment and surrounding environment at their own home ,food consumption and how they discard leftovers, purchasing behavior of products and how they remove scraps, dish washing and the wastewater from the washing, toilet use and the wastewater from the toilet, cloth washing and the wastewater from the washing, dumping the waste in the river, disposal of vegetable and animal waste etc.

Appendix 4

Focus group guideline

Focus group guideline

A group discussion commences from grand tour question. The purpose is to give each member an opportunity to convey his experience, based on his understanding; i.e. “Let’s study the way of living of riverside people, what about the life being here?”

The result is the general information about the way of living for people in the village. After that, mini tour question will be followed; i.e.

“How is your work?”

The answer will give us a general idea of a major occupation and economic situation. The next step is to ask about the consumption.

“How do people purchase food? What kind of food?”

The result will show us the relationship between food and values of people in the area. Another question may continue.

“How is the food on the merit fair?”

The information given will enable us to learn what the traditional consumption way is. We can then continue questioning about rubbish from food:

“What do most people do with scrap from each meal?”

“How do you dispose it at your house?”

“How do you manage scrap after the merit fairs?”

After discussing about consumption, try to relate to the way of emptying:

“Do most households have toilets”? If not, where do they empty”?

The information will tell us the culture of emptying waste in the community. It reflects the way of emptying waste.

“Do people frequently use their toilets? Do they empty directly to the river?”

“How do you get rid of waste water from toilet”?

From this point, the next topic about the water usage for daily life is introduced:

“Where do most people take a bath? Do they separate bathroom and toilet?”

“How do you clean your dishes and wash your cloths? Where do you obtain water? How do you dispose your waste water?”

This topic can lead to the meaning of waste materials:

“What is the meaning of waste materials, in your opinion?”

“What is rubbish”How do you categorize the rubbish?”

From this question, it will lead you to the way people value materials:

“Do you think the rubbish is useful? How do you manage the rubbish?”

After that, refer to the problems of waste materials from community:

“How often do the villagers throw away rubbish into Yom river?”

“In you opinion, how does the waste cause problem?”

“Do you think it is a serious problem to the community?”

After that, the question should relate to the water consumption from the river.

“Do the villagers have a prohibit or belief about river? If so, how is it?”

“What are the traditional practices about river?”

“How often do you participate in that activity”?

“What do you think about the opinion of our villagers toward river?”

Then, introduce the problem solving way in daily life:

“How do you solve your daily/routine problem?”

“How do you solve the community problems?”

Group conversation will last 3 hours per session. The number of session is based on the quality of information received.

Appendix 5

Guideline for group discussion

Guideline for group discussion

Once each group conducts the focus group, the next step is to bring the data and present in the panel for further discussion with this following frame of the agenda.

1. Opening the discussion
 - 1.1 Welcome and greet the participants
 - 1.2 Participates' self-introduction and introduction of each focus group
 - 1.3 Describe purposes of the group discussion; to explore lifestyles of people in the community in regard to the waste disposal for future solutions
 - 1.4 Explain overall process of the focus group, rules and facilities used in the discussion; such as, they can discuss and express their opinions informally and liberally, they will be asked for permission for the audio-recording of the discussion and a person will be assigned to take note of their conversation.
 - 1.5 A representative from each group will be selected to present the outcome of the group discussion.
 - 1.6 The discussion will commence with general matters to warm them up. The warm-up questions will lead to waste-related questions
2. The representative will present the outcome with the assistance from the facilitator and support from group members.
 - 2.1 The situations in the community
 - Economics
 - Way of living
 - Priorities in life
 - Occupation
 - Income
 - Financial status of people in their community
 - Debt, wealthy or poor

- How do they solve this financial problem? What do most people in the community do to solve the financial problem?

2.2 Social aspect

- Support in the community
- Cooperation
- Values
- Norms

2.3 Consumption

- Where do they buy consumer products?
- How about their food?
- How do they get rid of the leftover of the consumption?
- How do they get rid of the leftover of their meals?
- Where do they wash the dishes and what do they do with the wastewater?

2.4 Excretion

- Availability of toilets and the use of toilet
- Where do they bathe?
- What do they do with the wastewater after the clothes washing?

2.5 Waste and waste disposal

- What do they do with the wastewater from the household?
- What is the meaning of waste?
- Based on their perspective, how do the villagers sort out the rubbish?
- What is the consequence of waste disposal in their perspective?

2.6 The condition of Yom river

- The villagers' perspective toward the deterioration of Yom river
- Effects of the water pollution toward health

Following this guideline, each group will present the outcome to the panel. This will allow other members in the community to learn and participate in the discussion. The group discussion will last until the information is completely collected.

Appendix 6

Group activities

Group activities can strengthen relationship of members, making them respect others. Members can make use of their capacity to their best, and they will be respected and accepted. They will feel safe and secure. The followings are some methods to help players/participants reveal their real self, accept others, feel confident to express opinion and make acquaintance with other members.

“Flow of life”game

Time:

1 hours

Objective:

1. To know ourselves
2. To share goals, philosophy and experience with others.
3. To understand and accept others.

Instrument:

1. Paper for painting (Size 20”x24”) One piece for one person
2. One paint brush for one person
3. colour paint (red, yellow and navy blue)
4. glass and plate of color.

Procedure:

1. Participants are asked to imagine about their own life and think of experience in their life as a stream. This stream originates in a place and flows through various things. Sometimes it flows smoothly but often it clashes with the rock. But the stream runs to its destination and what is the destination of this stream?
2. Ask the participants to draw their imagination of “flow of life” by drawing using paintbrush, color.
3. Play music while they do the painting.
4. Give the participants 30 minutes for the drawing and painting.

5. When time runs out, divide the participants in small groups; 7-8 persons per group and ask each of them to tell their experience from their 'flow of life' painting, and talk about happiness, sadness, turning points in their life and their goals in life.

“Matching”game

Objective:

Participants have courage to express their opinion and accept opinion of others. They can tolerate and live with people whose opinions are different.

Time:

15 minutes

Procedure:

1. Cards are distributed to participants; each receives one card.
2. Participants have to wait until everyone gets the card. Do not read what is written on the card before being told to.
3. Once everyone gets the card, rules will be explained as follows; when they hear a whistle, they can read their own card and think of things corresponding with what they have in their card. Then go check with others to find your match. Give reasons why matching with that person.
4. Each pair would give different reasons, depending on them. There's nothing right or wrong.
5. Players will be asked what they benefit from this game (Game leaders have to keep time and can probably select the pair by random).

Instrument:

1. cards for all players.
2. card box.

Remarks:

1. Each card contains name of item. One name per one card. For example, if there is a word “spoon in one card, there should be another card with the word “fork”for matching but players can pair with others if they provide reasons.

2. The card must be folded and reiterate the players not to read it before the whistle.

“Telling good experience”game

Objective:

To feel confident to speak in front of people and brave to show their feelings.

Time:

About 2 minutes/person.

Advantage:

Be able to speak in public and not afraid nor too nervous to do a presentation.

Method:

Members are asked to introduce themselves and tell the audience a story that they think is the most touching experience

Instrument:

1. Microphone.
2. Whistle or alarm clock.

Appendix 7

In Thai

ภาคผนวกที่ 1

แนวคำถามในการทำแผนที่ทางสังคม

การสอบถามได้แก่ “ในระแวกนี้มีบ้านไหนเป็นญาติของท่านบ้าง”

“ครอบครัวท่านสนิทสนมกับครอบครัวไหนมากที่สุดในชุมชนนี้”

“ท่านไม่ถูกกับครอบครัวไหนบ้าง”

“กำนันสนิทกับใครมาก”

“ใครเป็นประธานกลุ่มแม่บ้าน”

“ใครเป็นคนที่ชาวบ้านมักไปขอความช่วยเหลือเสมอ”

“สถานที่ที่ครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกัน”

“วัยรุ่นหนุ่มสาวชอบรวมตัวกันที่ไหน”

“ที่รวมกลุ่มแม่บ้านอยู่ที่ไหน”

“คนสูงอายุชอบนั่งคุยกันที่ไหน”

แนวทางในการสังเกตเพื่อทำแผนที่ทางสังคม ได้แก่

- การสังเกตการตั้งบ้านอยู่ใกล้กับบ้านใคร,
- สังเกตพฤติกรรมการพูดคุยกับเพื่อนบ้าน,
- สังเกตการใช้สิ่งของร่วมกันกับเครือญาติหรือเพื่อนบ้าน เช่น รถเข็นน้ำ “สังเกตท่าทีและสีหน้าเมื่อกล่าวถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่งในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน” เป็นต้น

ภาคผนวกที่ 2

การศึกษา ประวัติชีวิต ทำโดยการสัมภาษณ์เจ้าตัวและให้เจ้าตัวเขียนเล่าประวัติผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการสัมภาษณ์โดยให้ ผู้ร่วมวิจัย เล่าเรื่องราวในชีวิตที่ผ่านมาการใช้ชีวิตในวัยต่าง ๆ ความรู้สึกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต เหตุการณ์ที่ประทับใจมากที่สุดในชีวิต ความสัมพันธ์ที่มีกับผู้อื่น ซึ่งแนวทางการถามมีดังนี้

- ช่วยเล่าให้ฟังหน่อยว่า ครอบครัวมีใครบ้าง ย้ายไปอยู่ไหนกันบ้าง
- อยากให้ช่วยเล่าประวัติส่วนตัวให้ฟังหน่อย
- อยากให้เล่าถึงชีวิตการทำงานที่ผ่านมา
- มีความเป็นมาอย่างไร ถึงมาอยู่ที่นี่
- มีความเป็นมาอย่างไร ถึงมาประกอบอาชีพนี้

- ทุกวันนี้มีความเป็นอยู่อย่างไร ทำมาหากินเป็นอย่างไร
- สุขภาพตอนนี้เป็นอย่างไบบ้าง
- เล่าเรื่องสะเทือนใจในชีวิตให้ฟังหน่อย
- เล่าเรื่องประทับใจในชีวิตให้ฟังหน่อย

ภาคผนวกที่ 3

แนวทางการสังเกต

คณะผู้วิจัยจะใช้แนวทางในการสังเกตสภาพวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสีย ในสภาพธรรมชาติ ซึ่งทีมผู้สังเกตมิได้ควบคุมสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น เพียงแต่คอยเฝ้าดู เหตุการณ์ดังกล่าว อันเป็นประสบการณ์ตรง โดยใช้จักษุ โสต ตามแนวทางดังนี้

1. สังเกตการกระทำ ของชาวบ้านในสถานที่เกี่ยวข้องกับของเสีย โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในช่วงเวลาต่างๆ ในการใช้ชีวิตประจำวันปกติธรรมดาทั่วๆไปได้แก่
 - การแต่งกายของชาวบ้าน สี สัน รูปแบบ เสื้อผ้า นิยมแบบใด
 - การเตรียมอาหาร การปรุงอาหาร การรับประทานอาหาร ของเสียที่เกิดจากกิจกรรมการทำครัวมีการกำจัดแบบใด เศษอาหารเหลือทิ้งหลังจากรับประทานอาหารแล้วกำจัดอย่างไร ที่ไหน โดยใคร
 - การซื้อของอุปโภค ของบริโภคซื้อจากที่ใด และการทิ้งของเหลือใช้ มีการกำจัดอย่างไร
 - การล้างจานชาม และการทิ้งน้ำล้างจาน ชามทิ้งบริเวณใด กำจัดอย่างไร
 - การใช้ส้วม น้ำเสียจากส้วม ไหลไปไหน กำจัดอย่างไร
 - การอาบน้ำ อาบที่ไหน และการทิ้งน้ำเสียจากการอาบน้ำ กำจัดทิ้งอย่างไร
 - การซักผ้า และพฤติกรรมการทิ้งน้ำซักผ้า ทิ้งอย่างไร น้ำไหลไปลงที่ไหน
 - การทิ้งสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยลงแม่น้ำ มีบริเวณใดที่คนนำไปทิ้ง บ่อยแค่ไหน เป็นขยะชนิดใด สังเกตร่องรอยที่พบ
 - การกำจัดซากพืช ซากสัตว์ กำจัดด้วยวิธีไหน ทำอย่างไร
2. สังเกตแบบแผนการกระทำของชาวบ้านเน้นการสังเกตพฤติกรรมที่กระทำต่อเนื่องหลาย ๆ ครั้งเป็นกระบวนการมีขั้นตอน ได้แก่
 - การจัดงานบุญประเพณีต่าง ๆ เช่น บวชพระ แต่งงาน งานศพ ขึ้นบ้านใหม่ งานวัด อื่นๆ และการทิ้งของเหลือใช้จากงานบุญต่าง ๆ (สังเกตแบบมีส่วนร่วม) กำจัดน้ำเสียอย่างไร เศษอาหารวัสดุเหลือใช้กำจัดอย่างไร

- การทำการเกษตร และการกำจัดกระป๋องยาฆ่าแมลง, ปุ๋ย ทำอย่างไร แบบตารี่รถไถ
ที่ทุ่งที่ไหน การถ่ายน้ำมันเครื่องรถไถทำที่ไหน น้ำมันเครื่องที่ไม่ใช้แล้วกำจัดอย่างไร
การล้างรถไถนาล้างที่ไหน น้ำเสียไหลลงที่ไหน
 - การเลี้ยงสัตว์ และการกำจัดมูลสัตว์ กำจัดอย่างไร
3. การสังเกตความหมาย คือการให้ความหมายของการกระทำโดยคำพูดที่แสดงออกของผู้
ให้ข้อมูล อธิบายหรือให้ความจำกัดความแก่การกระทำหรือกิจกรรมได้แก่
- การพูดคุยถึงเรื่องของเสีย
 - การพูดคุยถึงเรื่องขยะ
 - การพูดคุยถึงเรื่องน้ำทิ้ง
 - การพูดคุยถึงเรื่องสิ่งโสโครก และสิ่งปฏิกูล
 - การพูดคุยเรื่องคุณภาพน้ำแม่ น้ำยม
4. สังเกตความสัมพันธ์ โดยการสังเกต ดังนี้
- สังเกตความสัมพันธ์ของบุคคลกับบุคคล
 - ความสัมพันธ์ของบุคคล กับกลุ่ม
 - ความเป็นเครือญาติ
 - ความขัดแย้ง การไม่ถูกกัน
 - เมื่อมีงานบุญ ผู้เข้าร่วมเป็นใคร มีบทบาทอย่างไร
5. สังเกต การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน สังเกตดังนี้
- การเข้าร่วมประชุมของหมู่บ้าน
 - การเข้าร่วมกลุ่มอาชีพ
 - การเข้าร่วมงานวัด, งานโรงเรียน
 - การเข้าร่วมในโอกาสอื่น ๆ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน
6. สังเกต จาก สถานที่(Setting) คือ สภาพแวดล้อมของสนามที่คณะวิจัยใช้เป็นพื้นที่ศึกษา
- สภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชน
 - พื้นที่ที่ทำมาหากิน
 - แม่น้ำ
 - วัด
 - ถนน
 - โรงเรียน

ภาคผนวกที่ 4

การสนทนากลุ่ม

ในครั้งแรกของการสนทนากลุ่มโดยเริ่มจากคำถามทั่ว ๆ ไป (Grand tour question) มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบรรยาย ประสบการณ์ตามความเข้าใจได้แก่ “เรามาศึกษาวิถีชีวิตของชาวชุมชนริมน้ำร่วมกัน ไม่ทราบว่าเป็นอยู่ของชาวบ้านที่เป็นอย่างไรบ้าง”

ผลที่ได้คือ ข้อมูล เกี่ยวกับความเป็นอยู่โดยทั่วไป ของคนในหมู่บ้าน หลังจากนั้น จึงตามด้วย คำถามที่เฉพาะเจาะจงจะมากขึ้น(Mini Tour question) ได้แก่

“การทำมาหากิน เป็นอย่างไร”

ผลที่ได้คือ รู้ว่าอาชีพส่วนใหญ่ทำอะไร สภาพเศรษฐกิจเป็นอย่างไร และถามถึงวิถีการบริโภค

“การกินการซื้ออาหารของคนบ้านเราเป็นอย่างไร”

ผลที่ได้คือ ทำให้ทราบว่า อาหารกับค่านิยมที่เป็นอย่างไรและถามต่อ

“เมื่อมีเทศกาลงานบุญ อาหารการกินเป็นอย่างไร”

ข้อมูลที่ได้ทำให้ทราบประเพณีและวัฒนธรรมการบริโภคแล้วถามต่อถึงขยะจากอาหาร

“ของเหลือจากการกิน หรือเศษอาหารส่วนใหญ่ทำอย่างไร”

“ในระดับครัวเรือนกำจัดอย่างไร”

“ในการจัดเลี้ยงงานบุญต่างๆทำอย่างไรบ้าง กับของเหลือเศษอาหาร”

เมื่อกล่าวถึงการกินแล้วเชื่อมโยงวิถีชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการขั้บถ่าย

“ส่วนใหญ่คนบ้านเรามีส้วมใช้หรือไม่ พวกที่ไม่มีส้วมเขาขั้บถ่ายที่ไหน”

ข้อมูลที่ได้จะบอกถึง วัฒนธรรมการขั้บถ่ายสิ่งปฏิกูลของชุมชนซึ่งจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับการขั้บถ่าย

“บ้านที่มีส้วมใช้ส้วมเป็นประจำหรือไม่ มีการขั้บถ่ายลงแม่น้ำโดยตรงหรือเปล่า”

“น้ำเสียจากส้วมมีการกำจัดอย่างไร”

เมื่อกล่าวถึงข้อนี้ จะตั้งประเด็นต่อไปถึง น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน

“ส่วนใหญ่คนบ้านเราอาบน้ำที่ไหน ห้องน้ำกับห้องส้วมใช้ด้วยกันหรือไม่”

“ล้างชาม ซักผ้า ทำอย่างไร ใช้น้ำที่ไหน และมีวิธีกำจัดน้ำที่ใช้แล้วอย่างไร”

เมื่อกล่าวถึงประเด็นนี้จะนำไปสู่ความหมายของของเสีย

“ของเสียตามความคิดของท่านคืออะไร”

“ขยะคืออะไร ท่านแบ่งประเภทขยะอย่างไร”

เมื่อถามถึงข้อนี้จะนำไปสู่การให้คุณค่ากับวัตถุดิบของ

“ท่านคิดว่าขยะมีค่าหรือมีประโยชน์หรือไม่ ท่านจัดการกับขยะหรือของเหลือใช้
อย่างไร”

จากนั้นเชื่อมโยงเข้าสู่ปัญหาของเสียจากชุมชน

“ชาวบ้านบ้านเราทิ้งขยะ ทิ้งของเสียลงสู่แม่น้ำยม มากน้อยเพียงใด”

“ท่านคิดว่าก่อให้เกิดปัญหาอย่างไร”

“เป็นปัญหาของชุมชนมากน้อยแค่ไหน”

จากนั้นเชื่อมโยงสู่วิถีชีวิตของผู้ใช้น้ำแม่น้ำ

“ชาวบ้านมีข้อห้าม หรือความเชื่อเกี่ยวกับแม่น้ำอย่างไร”

“ประเพณีท้องถิ่นเกี่ยวกับแม่น้ำมีอะไรบ้าง”

“ท่านเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นมากน้อยเพียงใด”

“คิดว่าคนบ้านเรามีความคิดเห็นต่อน้ำในแม่น้ำอย่างไร”

จากนั้นนำเข้าสู่วิธีการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

“เมื่อท่านมีปัญหาในชีวิตประจำวันท่านแก้ปัญหามาอย่างไร”

“เมื่อชุมชนมีปัญหาวิธีการแก้ไขปัญหามาอย่างไร”

การสนทนากลุ่มนี้จะดำเนินการครั้งละ 3 ชั่วโมง ซึ่งจำนวนครั้งขึ้นอยู่กับการอิมตัวของข้อมูล

ภาคผนวกที่ 5

แนวทางการอภิปรายกลุ่ม

เมื่อแต่ละกลุ่มย่อยได้มีการทำ Focus group ไปแล้ว ในลำดับต่อไป จะเป็นการนำข้อมูลที่ได้ของแต่ละกลุ่มย่อยเหล่านี้มาเข้าที่ประชุมใหญ่ เพื่อเสนอผลที่ได้จากการทำ Focus group ให้ทุกคนในที่ประชุมได้รับทราบ และ ร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีกรอบแนวทางดังนี้

1. เปิดฉากการสนทนา

1.1 กล่าวคำต้อนรับ ทักทาย และขอบคุณผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา

1.2 แนะนำตนเอง และ ผู้เข้าร่วมวิจัยแต่ละกลุ่ม

1.3 อธิบายวัตถุประสงค์ของการทำ group discussion ว่าต้องการทราบวิถีชีวิตชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับของเสีย เพื่อนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา

- 1.4 อธิบายรูปแบบการอภิปรายกตึกา และอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสนทนา เช่น ขอให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง ขออนุญาตใช้เทปอัดเสียง และ จะมีผู้คอยจดคำสนทนา
 - 1.5 ขอให้ผู้ร่วมอภิปรายเลือกตัวแทนจากกลุ่ม Focus group ที่ได้ทำไปแล้ว มานำเสนอผลของกลุ่มตนเอง
 - 1.6 เริ่มสนทนาในเรื่องทั่วไป เป็นการอุ่นเครื่อง จะใช้คำถามอุ่นเครื่อง มุ่งไปให้ตรงกับทิศทางเดียวกับเรื่องวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับของเสีย
2. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอภายใต้การอำนวยความสะดวกของผู้วิจัย โดยมีสมาชิกกลุ่มช่วยกันเสริม โดยมีแนวทางดังนี้
 - 2.1 สถานการณ์ชุมชน
 - ด้านเศรษฐกิจ
 - การทำมาหากินเป็นอย่างไร
 - การประกอบอาชีพ
 - รายได้
 - ฐานะเศรษฐกิจของคนในชุมชน
 - รวย/จน หนี้สิน
 - ชาวบ้านแก้ปัญหาอย่างไร ส่วนมากทำอย่างไร
 - 2.2 ด้านสังคม
 - ความช่วยเหลือเกื้อกูลในชุมชน
 - การอาศัยความร่วมมือ การฉีกกำลัง
 - ค่านิยม
 - ธรรมเนียมปฏิบัติ
 - 2.3 ด้านการอุปโภคบริโภค
 - การซื้อของอุปโภคจากไหน
 - อาหารการกินทั่วไปเป็นอย่างไร
 - เศษของเหลือใช้จากการอุปโภค บริโภค กำจัดอย่างไร
 - เศษอาหารกำจัดอย่างไร
 - ล้างจานชามที่ไหน น้ำทิ้งทำอย่างไร
 - 2.4 ด้านการขับถ่าย
 - มีส้วมใช้หรือไม่ ถ้ามีแล้วใช้จริงหรือไม่

- อาบน้ำที่ไหน
- น้ำทิ้งจากการซักผ้าทำอย่างไร

2.5 ของเสียและการกำจัด

- น้ำทิ้งในครัวเรือนทำอย่างไรบ้าง
- ความหมายของ ของเสีย คืออะไร
- การจำแนกของเสียในทัศนะของชาวบ้าน
- ผลของการทิ้งของเสียในมุมมองของชาวบ้าน

2.6 ปัญหาแม่น้ำยมเน่าเสีย

- การมองปัญหาแม่น้ำเน่าเสียในมุมมองชาวบ้าน
- ผลกระทบของ water pollution ต่อสุขภาพ

จากแนวทางนี้ให้ทุกกลุ่มได้อภิปรายจนครบเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกของทุกกลุ่มได้รับรู้ข้อมูล และร่วมอภิปราย การดำเนินการจะกระทำจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว

ภาคผนวกที่ 6

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ทำให้สมาชิกกลุ่มเคารพต่อความเป็นสมาชิกของแต่ละคน สมาชิกสามารถแสดงสมรรถภาพในตัวเองได้เต็มที่ สร้างความยอมรับนับถือ และความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย เป็นการเปิดเผยตนเอง ยอมรับผู้อื่น และกล้าแสดงออกตลอดจนเพิ่มความคุ้นเคยต่อกัน โดยการร่วมกิจกรรมเล่นเกมส์ต่อไปนี้

เกมส์ “สายธารชีวิต”

เวลาที่ใช้ : 1 ชั่วโมง

จุดประสงค์ / เนื้อหา

1. รู้จักตนเอง
2. รู้เป้าหมาย ปรัชญา และประสบการณ์ชีวิตซึ่งกันและกัน
3. สร้างความเข้าใจและยอมรับผู้อื่น

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ :

1. กระดาษวาดเขียน ขนาด 20 x 24 นิ้ว คนละ 1 แผ่น
2. พู่กัน คนละ 1 ด้าม
3. สีน้ำ (แดง เหลือง น้ำเงิน)
4. จานสี และแก้วน้ำ

ขั้นตอนกิจกรรม :

1. ให้ผู้เข้ารับการอบรม จินตนาการถึงชีวิตของแต่ละคน ประสบการณ์ชีวิต เหมือนสายน้ำสายหนึ่ง มีจุดเริ่มต้น ณ ที่แห่งหนึ่ง และกลายเป็นสายน้ำที่ไหลผ่านสิ่งต่าง ๆ มากมาย บางส่วนของแม่น้ำไหลราบลื่นเป็นเส้นตรง บางช่วงคดเคี้ยว มีเกาะแก่งปะทะโขดหิน บางช่วงสงบ และแม่น้ำต้องมี จุดหมายปลายทาง จุดหมายปลายทางของแม่น้ำสายนี้จะเป็นอย่างไร
2. ขอให้ทุกคนถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตของตนลงในจินตนาการ "สายธารชีวิต" โดยใช้พู่กัน สีน้ำ แสดงสายธารชีวิตของตน
3. ขณะวาดภาพเปิดเพลงประกอบ (เพลงสมาธิ)
4. ใช้เวลาวาดภาพ 30 นาที
5. เมื่อหมดเวลาให้แบ่งกลุ่มย่อย 7 – 8 คน และให้แต่ละคนเล่าประสบการณ์ชีวิตจากสายธารชีวิตที่ตนวาดขึ้น พูดถึงความสุข ความทุกข์ และสิ่งที่ทำให้ชีวิตหักเห รวมถึงเป้าหมายชีวิตของตน

เกมส์ "จับคู่"

วัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถอยู่ในท่ามกลางความเห็นที่แตกต่างได้

ระยะเวลา ประมาณ 15 นาที

วิธีการเล่น

1. ผู้นำเกมแจกกระดาษที่เขียนแล้วม้วนไว้ให้คนละอัน โดยแจกให้ครบถ้วนกับจำนวนผู้เล่น
2. ในระหว่างที่กำลังแจก ใครที่ได้รับแล้วห้ามเปิดอ่านก่อน
3. แจกหมดแล้วบอกกติกา คือ ถ้าได้ยินเสียงนกหวีดให้ทุกคนเปิดอ่านได้ แล้วดูว่าสิ่งที่มีชื่ออยู่ในกระดาษนั้นควรคู่กับอะไร จึงเดินหาเพื่อนและจับคู่กับคนอื่น แล้วหาเหตุผลว่าทำไมจึงคู่กับคนนั้น
4. แต่ละคู่อาจจะให้เหตุผลที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งก็แล้วแต่เหตุผลของแต่ละคู่ ไม่มีใครผิด

5. เมื่อผู้นำเกมถามเหตุผลแล้ว (ต้องควบคุมเวลาด้วย อาจจะสุ่มถามคู่ก็ได้) ถามสมาชิกว่า เกมที่เล่นนี้ให้ข้อคิดอะไรกับเราบ้าง

อุปกรณ์การเล่น

1. กระดาษที่ตัดเป็นแผ่น จำนวนเท่ากับผู้เล่น
2. กล่องใส่กระดาษ

หมายเหตุ

1. ในแต่ละแผ่นเขียนชื่อสิ่งของไว้ แผ่นเดียวชื่อเดียว เช่น ช้อน แต่แผ่นอื่น ก็ต้องมีคำว่า ส้อม ซึ่งสามารถนำไปจับคู่กันได้ แต่ผู้เล่นอาจจะไปคู่กับอย่างอื่นก็ได้ แต่ต้องมีเหตุผลของตัวเอง
2. กระดาษควรจะมีวงไว้ อย่าเปิดอ่านก่อนได้ยินเสียงนกหวีด

เกมส์ "เล่าสิ่งประทับใจของตัวเอง"

วัตถุประสงค์ เพื่อฝึกให้กล้าพูดต่อหน้าสมาชิก และกล้าแสดงออก

ระยะเวลา สามารถพูดในที่ชุมชนได้ ไม่ประหม่าเมื่อออกมานำเสนอ

วิธีการเล่น ให้สมาชิกออกมาแนะนำตนเอง และเล่าสิ่งที่ประทับใจมากที่สุด สัก 1 เรื่อง

อุปกรณ์

1. ไมโครโฟน
2. นกหวีด หรือระฆังเคาะจับเวลา

CURRICULUM VITAE

Name : Narongsak Noosorn

Education

- 1984-1986 : Dip. of Public Health
The College of Public Health, Ministry of Public Health, Thailand
- 1987- 1989 : B. P H. (Public Health), Sukhothaithammarat University, Thailand
- 1990 –1992 : M.Sc. (Environmental Technology Management) Mahidol
University, Thailand
- 2002- present : Ph.D. Candidate in Public Health (Health Systems Development),
College of Public Health, Chulalongkorn University, Thailand

Publication:

Refereed

- Narongsak N. (2005) Participatory Management of Waste Disposal. Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health Volume 36 No.3 May 2005
- Somsak N and Narongsak N. (2000) Appropriate Model for Silicosis Prevention in Sukhothai Province. Journal of Environmental Health 2000
- Narongsak N.(2005) Waste Disposal Management Model in the Yom Riverside Communities. Thai Health Promotion Journal Volum 1 No.3-4 July-October 2004
- Watana R. and Narongsak N.(1998) The Appropriate Model for Pesticide Education in Reducing Level of Pesticide in Farmer Blood : A Case Study in Sukhothai Province Journal of Health Science Volum 7 No. 3 September 1998

Non- Refereed

- Narongsak N. (2000) Appropriate Model for Development of Occupational Health and Safety Program
- Narongsak N. (2000) Model Appropriate for Pesticide Reduction in Agriculterists' Blood
- Roong W and Narongsak N.(2001) The Participatory for Health Promotion of Children in Sukhothai Province
- Narongsak N.and Roong W. (2001) Using Life Skill Development to Improve Youth in Sukhothai Province